

האורה לא בא

כמעט אורה דני קיי
לא דובינסקי ולא יערסקי

אבל הוא הביא אתו את החווה, בו נאמר בפירוש שדני קיי צריך לבוא לישראל בין 11.154 ו-11.155. דובינסקי נשם לרווחה: סוף סוף היה החווה האגדי מונח לנגד עיניו. החודשים חלפו חיש קל. ה-11 למרץ בא וחלף — ודני קיי לא הגיע. דובינסקי הזמין את בן-צבי לשיחה רצינית, דרש ממנו להחזיר את הכסף. בן-צבי טען שהוא מסר את כל הכסף לדודו, הבטיח להשיג חלק מן הסכום תוך ימים מספר, עזב את המשרד — ונעלם מן האופק.

המשטרה המשיכה במלאכה

דובינסקי התרוצץ על פני תלאביב, חיפש אותו בכל מקום. אשתו של בן-צבי, זהבה, הכריזה שאין היא יודעת היכן נמצא בעלה. נהגי תחנת-המוניות, בה עבד, טענו שהוא לא הופע במקום זה זמן רב. גם הם היו מעוניינים למצוא את דוב בן-צבי: הוא היה חייב להם אלפי לירות.

כאשר עלו כל חיפושיו של דובינסקי בתווה, הסתגר הוא במשרדו, הגיע למשטרה להמשיך במלאכה. השוטרים מצאו את בן-צבי על נקלה: הוא נידון לפני ימים מספר למאסר, באשמת שבוש שקר. "אותה שעה ידעתי שכספי הלך לכל הרוחות", אמר דובינסקי, לא בלי חיוך. הוא מיהר להתקשר עם טבריה, ביקש להפגש עם יעקוב מייכר.

"חווה?" קרא מייכר בתמהון, לאחר ששמע את הפרשה עד תומה. "הוא ביקש ממני רק להתקשר עם גלאור ולברר את האפשרויות של הבאת דני קיי לישראל. אמנם היתה חליפת מכתבים, אבל לא חתמנו על כל חווה."

"ומה אמרת בראותך את המודעות?"

"פנית אל בן-צבי, והוא סיפר לי שהוא הסתכן ופירסם את המודעות. אם יבוא דני קיי — מה טוב, אם לא יבוא, תהיה זאת, לפחות, פרסומת טובה לעסקי בעתיד."

"ומה עשית בכסף שהוא נתן לך?"

"בכסף שהוא נתן לי?" קרא מייכר בהפתעה ובהתרגשות, הרי אני עצמי נתתי לו 1500 לירות כדי שיפתח לו משרד."

שני הגברים נשארו על עמדם, אפופים דממה. דובינסקי הגו אופטימיסטי. הוא ידע שיעבור זמן רב בטרם יוחזר לו כספו; אולם הוא קיווה בכתפיו וחיך: "העבודה הגה האוניברסיטה של כל ארגון. היה עלי לשלם שכר-לימוד. אמנם היה זה שכר-לימוד גבוה מדי: 9700 ל"י. הכסף היה יכול להביא לי תועלת. יש לי תוכניות גדולות."

והתמסר למקצוע האמרגנות — מקצוע קשה המנחיל אכזבות רבות לבעליו.

הוא האמין שבמות השעשועים של ישראל זקוקות לדם חדש ומוחות רעניים. הוא ראה שמרבית האמרגנים מעוניינים בעיקר בהכנסות-הקופה, אינם דואגים לכך שחובב-השעשועים הישראלי יקבל תמורה הוגנת לכספו. הוא היה משוכנע שבישראל מצויים שחקנים חדשים, ראויים לשמש, ויצא לחפשם ולהביאם אל אורות-הבמה.

"תגלית הראשונה, הזמר דייב הרון, הצליח כאמך, אך נכ" של מבחנה קופתית." סיפר דובינסקי, כשעל שפתיו היל-דויתות-מלאות מרחף חיוך קל, כשלונו הקופתי כמעט ש"חיסל גם אותי."

באותה תקופה פגש הוא בדוב בן-צבי, שהשאיר את הגה המונית בידי אחד מידידיו, יצא לנסות את מזלו בין חוגי האמנים. בן-צבי הציע לו לתמוך בומר העממי ישראל יצחקי. ההצעה היתה מושכת: יצחקי הותחם על חווה וגלגל מזלם של האמרגנים המתחילים העלה אותם מעלה מעלה. הם החליטו להפוך את קשריהם הזמניים לקבע, הפכו לשותפים. ח"פ למעלה מששה חדשים, העבודה המפרכת, הנצחונה המשותפים והטרדות המשותפות, חיוקו את ידידותם של שני הצעירים, עד היום בו נכנס בן-צבי למשרד בהתרגשות כבושה, סגר את הדלת פלט שתי מלים קצרות: "דני קיי."

אחר הוסיף והסביר: "דודו, יעקב מייכר, חזר ימים מספר לפני-כן מארצות הברית, מקום שם פגש באמרגן וליאון גלאור. גלאור אמו לו שהוא יכול להביא את דני קיי ליש" ראל. בן-צבי קיבל מכתב מדודו, בו נשאל אם הוא מעוניין לארגן את הופעותיו של קיי בישראל."

ראיתי כוכבים

"כאשר שמעתי את השם דני קיי, ראיתי כוכבים!" סיפר דובינסקי, "בן-צבי ידע שאני נתון בידיו, כדי לשכנע אותי הוסיף הוא שדודו זקוק לעזרתו, אך ורק מפני שיש לו מגרשים רבים בטבריה, ואין ברצונו להסתכן בעסקי-חיאט" רון."

לפני עזבו את המשרד, ביקש בן-צבי אלף ל"י על החש" בון. דובינסקי מיהר למלא המחאה: "אלף לירות? הייתי מוכן לתת לו אפילו את מבכסי!" דובינסקי הפעיל את רמיונו ה"מפותח. הוא ראה לנגד עיניו לא רק את ההצלחה הכספית; הוא ידע גם שהופעתו של קיי בישראל תהפוך אותו לאמרגן בינלאומי. הוא ריחף בעולם הדמיון, והוסיף לתת לבן-צבי המחאות על החשבון.

אולם לאחר שנתרוקנו כמה וכמה פנקסי-המחאות, נת" עורר דובינסקי מחלומותיו, דרש הוכחות. בן-צבי השיב שקיים חווה בינו לבין דודו וליאון גלאור — חווה העומד להגיע לישראל. יתר על כן, הוא הביע את נכונותו להכריז במודעות ומעל דפי-העתונים, שדני קיי יגיע לישראל ביום 11.154. דובינסקי נרגע, מיהר לשלוח לבאקס להביא פנקס המחאות חדש.

סכם מלא חסהו

הכתבים ההוליוודיים של עתוננים ישראלים שונים מיהרו לראיין את דני קיי, הציפו אותו בשאלות: "מתי אתה יוצא לישראל? כמה זמן תשהה שם? הנכון הדבר שאתה מתכוון להשאר בישראל ולהשתקע בקיבוץ? הנכון הדבר שאתה יהודי פולני? מה דעתך על הבעיה הערבית?" דני לא השיב דבר, לשש אל העתונאים עיניים מלאות תמהון.

בן-צבי נחפו למצוא תשובה מתקבלת על הדעת: דני קיי הכחיש את השמועות על צאתו לישראל, מפני שהוא לא רצה להעזיב את שרת ולבוא לישראל בהתאם לחווה, אחרי שהוא דחה הזמנה לבוא לשם כאורח. "אל תדאג, הוא יבוא בזמן", הרגיע בן-צבי את דובינסקי הנבוך.

תשובה הגיונית שנייה נאלץ בן-צבי לתת, כאשר לא הגיע דני קיי במועד הקבוע. משרדי-הכרטיסים לחצו על דובינסקי להתחיל במכירה מוקדמת של כרטיסים; א.ל. המשטרה סירבה להרשות זאת, בטרם יוצג לפניה החווה. ברגע האחרון ה" פיע בן-צבי ואמר שבואו של דני קיי נדחה ל-11 למרץ 1954.

אפשר שדני קיי אינו יודע זאת, אבל ישראל שימשה במה לאחת מהלצותיו הקלאסיות גוסס הספקת הכללי. ההמונים הישראליים ציפו לו בכליון-עיניים, תומורות התכוננו להשמיע שיר-לכת עליו בשדה-התעופה; אולם הוא לא הופיע.

בוקר יפה אחד, בספטמבר 1953, פקחו הישראלים שנחפזו לעבודתם את עיניהם לרווחה למראה מודעות גדולות, שועקו באוחיות אדומות, מאירות עיניים: "דני קיי יבוא לישראל!" המודעות היו חתומות על ידי האמרגנים צבי דובינסקי ודוב בן-צבי.

אחדים סברו שזה היה להטוט-פרסומת של חברת-הטרקים המפיצה את סרטיו של דני קיי, אחרים ציפו לראות את אלי"לם הנערץ בשלושה ממדים. מנהלי משרדי הכרטיסים חיככו את ידיהם מרוב נחת. רק האמרגנים הוותיקים היו סמוקים מכעס. "מה? הואטוט דובינסקי ונהג-המונית בן-צבי מביאים את דני קיי? לועזם לא היה גבול."

העתונאים שמו מצור על דובינסקי ובן-צבי, שישבו ליד שולחנם העגול, המכוסה שיש, בקפה בן-יהודה, בורסת האמנים של תל-אביב. הם דרשו הוכחות. בן-צבי תחב את ידו בכיסו, הוציא חווה, הראה אותו לעתונאים חלקים חלקים. העתונאים הרפו ממנו, מיהרו אל מכונות הכתיבה.

לא נותר עוד ספק: במקום בו נכשלו האמרגנים הוותיקים והמנוסים, הצליחו דובינסקי הצעיר, הוריו, בעל פני התינוק, ובן-צבי המגושם, הנראה כמתאגרף, אפילו משה שרת נעלב: זה לא מכבר דחה קיי את הזמנתו לבקר בישראל, טען שהוא טרוד מדי; ופתאום הוא מתפנה, כדי לערוך 11 הופעות רצופות על במות ישראל.

הדרך הנכונה

דובינסקי היה מאושר: הוא ידע שהוא בחר בדרך הנכונה. הוא לא הצטער על שעזב משרה רבת-עתיד במשרד-הבטחון

אמרגן צבי דובינסקי
לא חווה ולא סוף

לאחר שיצאה האנייה ב-12 למרץ מתל-אביב, הגיעה דרך קפריסין וביזנטיס לאורן מקום שם הטעינה מלט שהיה מיועד לי אפריקה המערבית. בדרכה לשם, 100 מיל מזרחית לגיברלטר, החל הים לסעור. לפתע התרוממו ירכתי-האנייה במידה גדולה מעל פני-המים. המדחף הצמוד אליהם, הסתובב במהירות עצומה באויר, כשכבת אחת ובי-הבטה גדולה התאזנה האנייה שוב. מעצמת המכה התפרק המדחף, והאנייה הופקרה לי-חסדם של הגלים והרוחות.

רב החובל לא איבד זמן יקר, החל לשגר קריאות עזרה. למולו היה מקום התאונה עורקת-נועה ראשי, כך שכעבור זמן קצר הגיעו לעזרתו שתי אניות-גרר ומשחיתה אחת.

שני הנאשמים ניצבו על דוכן העדים, האזינו להקראת כתב האשמה: עבדאללה מג'יד עיסה נאשם בהסתננות לשטח ישראל, איסוף-אינפורמציה, נשיאת כלי-נשק. הוא נשבר, פרץ בבכי, הודה באשמה, ביקש רחמים. טען שהוא צעיר ויש לו משפחה בעזה. אחר ישב על מקומו ולא הוציא הגנה מפיו עד סיום-המסע.

הנאשם השני, עבד אל-חאליל האדלה, היה מבוגר מחבירו. הוא סירב להודות באש"מות איסוף-אינפורמציה ונשיאת-הנשק. טען שהוא אינו יודע לכתוב ושברשותו היתה רק שברירה. הוא ביקש את שרת הדיבור. עבד אל-חאליל נולד בארץ-ישראל, נמלט לרצועת-עזה, כאשר כבשו הישראלים את כפר-מולדתו, כאוכבה. במשך חמש שנים סבלו הוא ובני משפחתו מחסור וחריפת רעב. לפני חודשים מספר סנה הוא אל

* עבדאללה מג'יד נידון למאסר עולם; חברו נידון למאסר 27 שנים.